

Szerkesztési iroda:
Nagybecskerek,
Zápolya-utca 1-és szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Pleitzer Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — — 24 kor.
Félévre — — — — 12 .
Negyedévre — — — — 6 .
Egy óra — — — — 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.

Megjelenik
vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap déltan 5 órakor.

Nagybecskerek, 1905.

XXXIV. évfolyam. 62. szám.

Csütörtök, március 16.

A kiegyezés revíziója.

— Politikai munkatársunktól. —

Budapest, március 15.

Az osztrák képviselőházban nagy államférfiúi vakparádét tartanak: Derschatta képviselő hosszabb beszédben indokolta azt az indítványát, melynek az 1867. évi kiegyezés revíziója a célja és a nagyszámú birodalmi gyűlési pártföderációk vezető emberei állást foglaltak az indítványhoz.

Kezdetben több osztrák pártnak nem tetszett ez az indítvány oportunistának, mert félték, hogy a magyar zavarok csak fokozódhatnak általa. De most, miután az indítványozó iparkodott szándékait lehetőleg tárgyilagosan előadni, ami mellett persze holmi felette egyoldalú tendenciákat és a tényállás hamis felfogását nem lehetett elkerülni, most csak azon okoskodnak, hogy külön bizottsághoz, vagy a kiegyezési bizottsághoz utasítsák-e a javaslatot.

Ez mit sem változtat a dolgon. Az lesz a döntő, hogy akár az egyik, akár a másik bizottságban, minő szellemben tárgyalják az indítványt, és bármi legyen az eredmény, a záró votum csak az osztrák képviselőösszeget illeti meg.

Ez a votum pedig attól függ, minő állást foglal el az osztrák kormány a pártokkal szemben, minő befolyást képes gyakorolni e pártok többségére. Miután ez az állás és ez a befolyás attól függ, mily fölk sikerül a kormánynak a belső osztrák kérdéseket, tehát főleg a nyelvkérdést rendezni, ismét megújul a régi játék, melyet az osztrák pártok már hét év óta adnak a birodalmi gyűlésben, hogy a közös ügyeket alkalmas eszköznek tekintik arra, hogy egyoldalú nemzeti értelemben nyomást gyakoroljanak a belső osztrák ügyek intézésének módjára.

És éppen ettől kellene gondosan óvakodniok mindama osztrák pártoknak, melyek komolyan szívükön viselik az osztrák-magyar monarchia nemzetközi hatalmi állását, mert már eléggé kellett tapasztal-

niok, mennyi bajt, mennyi zavart hozott eddigi maguktartása mind a két államra. Tehát mindenekelőtt azt, amit eddig oly rövidlátón elmulasztottak, kell elvégezniök.

Mindenek előtt tető alá kellene vinniök a kiegyezést, amint az a Széll-Körber-féle megállapodások szerint előttük fekszik, ami nem akadályozza azt, hogy előadhasák legmesszebbmenő kívánataikat a kiegyezési törvény jövő megváltoztatására vonatkozólag. Az új rendezéshez különben is hosszú idő kell ugy Magyarországon, mint Ausztriában és ez az idő tegye legalább lehetővé mind a két államban a nyugodt tanácskozást.

Tegye lehetővé mindenekelőtt az által, hogy pozitív alapot találjanak a lehetőleg válság nélküli átmenetre. Ha Ausztriában végre belátják, hogy a magyarországi fordulatot leginkább öök maguk okozták, amennyiben a közös ügyeket pro nihilo kezelték, most a leghasznosabbnak kell hogy tartsák, hogy mindenek előtt a kiegyezésre vonatkozólag fajt a complit teremtenek, az önként vállalt feladatot maguk teljesítik, mint azt Németország is tette az osztrák-magyar kereskedelmi szerződésre vonatkozólag.

Minden egyebet nyugodt lélekkel a jövőre lehet aztán bízni.

Március 15.

Nagybecskerek, március 16.

A tegnapi márciusi ünnepeknek méltó befejezése volt az a szép ünnepély, melyet a közigazgatási tanfolyam hallgatói rendeztek a vármegyeház nagyszobájában. Az ünnepély ugyancsak déltan 5 órára volt jelezve, de már jóval a kitűzött idő előtt nagyszámú és előkelő közönség szorongott a fényes teremben s dacára annak, hogy már alig volt hely, még mindig csoportosan jöttek az emberek, hogy a szabadság ezen emlék-ünnepén szintén kivégyék részüket a hazafias lelkesedésből. A szorongásig megtelt teremben, melynek előlő részét gyönyörű hölgykoszoru foglalta el, ott láttuk: dr. Dellimanics Lajos

főispánt nejével, Jankó Ágostonné alispáné, dr. Vincehidly Eraó megyei főjegyzőt és nejét, Poroszkay Béla főügyészt és közéletünk számos más kitűnőségét.

Az ünnepélyt Jankó Ágoston alispán, az intézet igazgatója nyitotta meg, aki tartalmas és költői szárnyalású beszédben üdvözölte a szép számmal megjelent közönséget. A nagy hatást keltett beszéd, melyet a közönség feszült figyelemmel hallgatott meg, teljes szövegében a következő:

Tisztelt ünnepi közönség!

A természet rendje úgy hozza magával, hogy a múlt emlékei az idő haledtával lassankint elhomályosulnak.

Az idő elaltatja legélénkebb örömeinket, szelid álomná halványítja a szívnek legélesebb fájdalmait és a feledés ködébe burkolja még a világrázó eseményeket is.

A természet törvénye ez, melynek ellenszegülnünk nem lehet.

Sajátságos mégis, hogy március 15-ikének története a természet törvényeivel mintegy dacolva, nemcsak hogy nem homályosul, hanem mindinkább élénkül emlékezetünkben.

Vajjon mi az oka, hogy e napnak eseményei, bár több mint egy félszázad takaró homálya nehezedik rájuk, nem merülnek a feledés csendes tengerébe, hanem mindig fényesebben tündökölnek szemünk előtt és a visszaemlékezés, mely évről-évre élénkebb lesz, minden alkalommal magasabba szítja szívünkben a lelkesedés lángját.

Ez azért van, tisztelt ünnepi közönség! mert e napnak története rendkívüli esemény. E napon szabadította ki a hatalmi zsarnokság sötét fogságából a magyar nemzet életének és az emberiség szellemi művelődésének azt a leghatalmasabb tényezőjét, melyért később még annyi vért ontottunk: a népszabadságot.

Március 15-ike a szabadság születésének napja, tehát a magyar nemzetnek egyik legszentebb ünnepe.

A szabadság a nemzetek ideálja, az állampolgároknak legbecesebb javuk.

Olyan kincs ez azonban, amelylyel okosan kell élni, mert szugori fősvénykedés annak épp úgy vesztét okozhatja, mint az esztelen tékozlás.

A szabadság a legfőbb társadalmi alaptörvény, a polgári erények forrása.

Ha a közügyekben az igaz szabadság eszméje vezet, az igazság megdönthetetlen ereje fogja megvédelmezni minden alkotásainkat, intézményeink

A „TORONTÁL“ tárcája.

Ünnepi beszéd.

Mondotta a nagybecskereki kaszinó-társulat 1905. március hó 15-én tartott ünnepélyén Herr Ödön főgimn. tanár.

Törvénybe nem irták, rendeletbe ki nem adták és március 15-ikén mégis ünnepel a magyar. Hát ki parancsolhatja meg a kikeletnek, hogy ne bontogassa szárnyait, avagy ki állíthatja meg meleg fuvalmát a tavasznak, melynek első hírnökei, a hóvirág és a primula bár félfénken, de mégis bontogatják virágaikat, leveleiket, sőt itt-ott még biztató madárcsevegés is hallatszik. Itt a tavasz, itt az ébredés ideje. Mily lelkesedéssel várják és üdvözlik az emberiség milliói a tavaszi éltetadó, áldott balzsamos levegőt. De hogyan, hiszen ezután már nem lesz oly nehéz az élet, a nap verőfénye nyomán pezsgő élet támad, az anyaföld keble munkás kezek után sóvárog, kenyeret nyújtva az éhezőknek.

Immár ez az 57-ik március azóta, amidőn a nép nem kenyérre, hanem szabadságra vágyott. Március idusa! Hát honnan vetted a te varázslatos, bűbajos hatalmadat, hogy a te leheletedre ezek és ezek kebelében élénkebben dobog a szív, ereiben lázasabban lüktet a vér. Hisz a te varázslatos érintésedre félfelmetes tűz gyult a szemekben; ifjunak érezte magát a gyenge gyermek és erős férfinak az összetöprődött aggyastán. Hiszen te virágokat fakasztottál a dermedő hómezőkön is és életet öntöttél a tetszhalotiba, kinek már koporsója is ott volt a ravatalon. E tetszhalott, ünnepi közönség, Magyarország volt a múlt, azaz a XIX. század első felében.

Csudálatos egy nép is ez a magyar. Mióta itt Európa közepén, a világoralomért versengő szláv és germán népek közé beékelte magát, sohasem szűnt meg az egész emberiség igazi, valóban nemes célja iránt lelkesedni.

S voltak e népnek mindig dicső honfiai és lelkis honleányai, kik szeretették az emberiséget, de kiváltképen szerették és boldoggá kívánták tenni szeretett, édes, magyar hazájukat. Ennek a folytonos lelkesedésnek és soha ki nem ázó hon-szerelomének köszönhető ezereves fennállásunk is.

De, fájdalom, történelmünknek voltak némelykor olyan korszakai, midőn tulnyomóvá lett azok száma, kik hazájuk iránti kötelességeikről megfeledkezve önérdékből, vagy elfogultságból a mindenkori hatalmat szolgálták és a nemzetet oda juttatták, hogy annak egy része saját vérenek ellenségévé, fájának árulóává lett. Az 1711-iki szatmári békekötést követő korszak pld. történelmünk legdicsőbb szabadsághősét, Rákóczi Ferencet örökös számkivetésre ítélte. Ugyanez a megfélemezni látszótt a nemzet még alkotmányos jogairól is, nemzeti nyelvét hajlandóvá lett más idegennel felcserélni. Sőt akadtak akárhányan, fájadalom, kik szegyenlettek magyarok lenni. Főuraink a nemzet testétől mintegy különválva Bécs pompájának kábító fényétől elvakítva, a nyaira elfelejtették apák nyelvét, hogy még neveiket sem tudták helyesen magyarul kiejteni. Városaink elnémetesedtek, ipar, kereskedelem, tudomány többnyire idegenek kezébe jutottak. A jó hazafias érzelmeinek megnyilatkozását megsemmisítette a bécsi kormány és udvar erőszakos rendszabályaival és a kémkedés rendszerével. A szegény földhöz ragadt jobbágy nép, melynek nemzeti létünk fenn-tartásában igazán sok érdeme van, a robot,

dézsma és súlyos adóterhek alatt nyögött. Erdélyi magyar testvéreink az anyaországától különböző kormányzat nyomása alatt sanjargortak. Falvaink lakosága elpusztult, vagy nyelvet és nemzeti-séget cserélt. Országgyűlést csak ritkán, vagy mint 1812—1825. egyáltalában nem tartottak; egyszóval hazánk kimeríthetetlen gazdagsága s honfiainak és honleányainak kebelében olykor hamu alá takart parázként fel-felvillanó hon-szerelme dacára az enyészett sirja szelén állott.

Valóban különös kegyelme az isteni gondviselésnek, hogy nemzetünket a megpróbáltatás ezen napjaiban nem hagyta a szükséges vezető elmék nélkül. Ekkor lép fel az igazság szava a XIX. század három legnagyobb magyar államférfiának, Széchenyinek, Kossuthnak és Deáknak ajkán, nyomukban a nagy szónokok egész serege. És ime mit tapasztalunk? Omladozni kezdetek a bécsi udvar és Magyarország között mesterségesen emelt rideg falak és szárnyra keltek hazánkban is az új eszmék. A nemzet óhajátai Kossuth Lajos és dicső munkatársainak halhatatlan tevékenysége folytán 1848-ban végre beteljesültek. És pedig V. Ferdinánd király kinevezte az első felelős magyar minisztériumot. A jobbgyok felszabadultak a robot és dézsma alól. Kimondták a törvény előtti jogegyenlőséget. Erdély egyesült az anya országgal. Az adófizetés közös lett és a nemesi kiváltságok megszüntével az alkotmány védsáncai közé vonult az egész nemzet.

A szabadság, egyenlőség és testvériség nevében és jegyében született ezen törvények képezik alapját mai államéletünknek. Ezen sokat-jelentő államátalakulás emlékünnepe március idusa. És mért ép március 15-ke? Azért, mert az

mindenkinek hasznára lesznek, minden egyéni-ség megfelelően érvényesülhet és a fejlődés és haladás minden téren biztosítva lesz.

Társadalmi életben a szabadság helyes fel-fogása egymás jogainak elismerésében, egymás véleményének tiszteletében, egymás személyé-nek megbecsülésében és az önző vágyaink korlátozásában nyilvánul.

A szabadság okos használata a népek bé-kéjének elérésére és a társadalom, valamint az egyén tökéletesbülésére vezet.

Március idusa, a szabadság születésének napja tehát a felvilágosodott, művelt elmének, az emberszerető szívnek és a hazafias léleknek ünnepe, melynek akként áldozunk legtisztábban, ha magunkat a szabadságra érdemeseknek és méltóknak mutatjuk.

Nem sippal-dobbal, nem a kérkedő látvá-nyosságok mulattató pompájával, hanem a po-litikai érettség higgadt komolyságával kell e nagyjelentőségű napot ünnepelni.

A közélet jövő harcosai, majdán a nép vezetésére hivatott ifjuság a szabadság varázs-erejétől ihletett lélekkel ünnepelni gyűlt ide. Álljunk hát közéjük és hazafias lelkesedéssel telt szívünk egész melegével ünnepeljünk velük.

Az alispán beszédét hatalmas tapsvihár kö-vette, melynek lecsendültével az intézet énekara, Udvardy Sándor tanfolyamhallgató vezetésével elénekelt a Himnuszt, melyet a közönség állva hallgatott végig. A kitűnően szervezett dalárda éneke szintén nagy tetszést keltett.

Ezután Horváth Kálmán mély érzéssel elszavalta Petőfi „Talpra magyar”-ját, majd pedig ifj. Papik Miksa mondott ünnepi beszédet, mely-ben élénk színekkel tárta a közönség elé a sza-badságharc előzményeit, illetve okait. A közönség az ünnepi szónokot is zajosan megtapsolta.

Igen tetszetős volt még Kovács Béla szavata is, aki „Március 15” című költeményt szavalta el nagy hatással.

Most ismét az énekhar következett, mely kitűnő precizitással adta elő az „Ünnepi dal” című szép zenekölteményt, majd Hendl Miklós lépett a közönség elé és felolvasta „Petőfi halála” című dolgozatát, melyben a szemtanúk elbeszé-lése alapján elmondja, hogyan és minő helyzet-ben látták legutóljára a nagy költőt a harcmezőn. A csinos munkát a közönség élénk tapsokkal honorálta.

Szép pontja volt még a műsornak Petőfi egyik gyönyörű költeményének, az „Egy gondolat bánt engemet”, melyet Udvardy Sándor szavalt el kitűnő hanghordozással.

Ezt követte Pocsóján János záróbeszéde, aki meleg hangon mondott köszönetet a közönség érdeklődéséért, majd az énekhar elénekelt a Szózatot s ezzel a szépen sikerült ünnepély véget ért.

A váraikjai állami ovodában március 14-én délelőtt 11 órakor folyt le a kicsinyek nemzeti ünnepe. A többnyire szerb és tót ajsu gyermekek

összes reformok legjelentősebbét, a sajtószabad-ságot e napon vitta ki a magyar nemzet. Leg-fontosabb pedig e reform azért, mert ezáltal a gondolat szabadság szabadult fel középkori roszdás béklyóiból.

A magyar nép érzésének és gondolkodásá-nak legtisztább megszólaltatója langylelkű költőnk-nek, Petőfinak gyönyörű riadója a „Talpra magyar” volt.

Ünnepi közönség! E költemény elszavalá-sának hatása, az abban kifejezett izzó erő és forrongó szenvedély zuzta izzó porrá a szabad szó és szellem bilincseit.

Mekkora foka volt az a lelkesedésnek, ha ily eredményt tudott szólni. Mintha a levegő is tisztább volna körülöttünk, ha erről elmélkedünk. Pedig minő kicsinyke kérdés volt az akkor: élet vagy halál, mikor idegen nemzetek lettek test-vérékké s különböző nemzetek nyelvén, de a leg-fenségesebb harmóniában, — az összes népek himnusaként tört fel az egek felé március idusának riadó szavata: szabadság!

Ünnepi közönség! Kegyelettel ujjtsuk fel ezen ünnepélyes pi-lanban Kossuth Lajos és többi dicső társainak emlékezetét, mert ők voltak azok, akik e kor-szakot alkotó harcot előkészítették, irányították és ezáltal a késő utódok hazafias érzésének táplálására és fokozására örökké tartó oltárt emeltek.

Amde, fájdalom, 1848-as alkotmányos küz-delmünk nem hozta meg mindazt, amit megsze-reztünk, nem hozta meg mindazt, amiért apáink küzdöttek és meghalni is tudtak.

Messze van még a cél, messze még a füg-

naiv lelkők őszinte lelkesedésével énekeltek az „Isten áldd meg a magyart” s szavalták a „Talpra magyar”. Vörösné Konth Paula óvónő valóban hazafias missziót végez itt, mert a növendékekkel való anyai bánásmódjával nemcsak megtanultatja a magyar nyelvet, de meg is szeretteti azt. Végül az óvónő által készített izletes kalácsot osztottak ki a kicsinyek közt.

Léleekben fölemelő, közvetlenségében meg-kapó, igaz érzésben megindító, lelkes ünnepély volt az, melyet a nagybecskereki máv. vasuti alisztek rendeztek az Aradáci-utcában levő Molnár-féle vendéglőben. Ha megemlíjük azt, hogy köztük vannak többan, kik a magyar nyelvet csak felnőtt korukban tanulták meg, akkor ér-telhető lesz a váratlan, a kifejezhetlen hatás, mely néhányunkat, mint vendégeket, meglepett a taps-szaltakon. Est 7 órakor kezdődött az ünnepség Heinrich József mordonyfelügyelőnek, mint elnöknek megnyitójával, ki egyben a vendégeknek köszönetet mondott a megjelenésért. Utána Himler Gyula távirde-felvigyázó mondta el hazafiaságtól duzzadó ünnepi beszédét. Petőfi-nek „A szabadsághoz” című költeményét szavalta el átérözve, hatástelesen Nagy János, ki után kis leánykija Mariska, majd fia, ifj. Nagy János szavaltak, nagy tetszést aratva. Előbbi Ábrányi Emilnek „A magyarok szent napját”, utóbbi a Szózatot szavaltán el. Utánuk Balog József keltett nagy hatást Váradi Antalnak „Petőfi visszatér” című költeményével. Végül Szűle Géza sikerült rögtönzött beszéd előrebocsátásával a „Nemzeti dal” elszaválásával lelkesítette föl a közönséget. Az ünnepség után tánc volt.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2-től 1/2-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap déliben gőzfürdő. A kád-fürdő egész nap nyitva marad.

— A képviselőválasztók névjegyzéke. Toron-tálvármegye központi választmánya legutóbb ülést tartott, a melyen a törvény értelmében meg-választották az országgyűlési képviselőválasztók névjegyzékén a kiigazítását végző küldöttségeket. A központi választmány a kiigazítási eljárás inté-zésére 30 küldöttséget küldött ki.

— Váltások a csanádi egyházmegyében. A megyes püspök a következő segédlelkészekre disponált: Vagács Ödönt Szeged-Belvárosból Földesra adminisztrátorra, továbbá Kasza Lászlót Fehérvárból Szeged-Belvárosba, Dietl Gusztávot Szeged-Felsővárosból Törökbecsére, Mátyás Botát Törökbecséről Kisiratosra, Rigó Sándort Kisiratosról Fehérvárra, Roszsmann Jánost

getlenség és szabadság felszentelt temploma. Ne-héz görögnyelvű ut vezet fel odáig. Hányan fognak kidőlni, míg odaérnek, nem tudhatjuk. De ha lan-kadunk, burdison bennünket dicső őseink emléke. És ne essünk kétségbe, ha ki is dől közülünk valaki, mert lesznek mások, kik a célt biztosan elérik, lesz erő gyermekeinkben. Azért előre fel a magasba a függetlenség és szabadság felszen-telt templomába. Nemes, magaslatos cél ez tisz-telt ünnepi közönség, érdemes, hogy összes erőket, minden munkánkat és tudásunkat ezen célnak szenteljük. De vajon éle még bennünk dicső atyáink emléke és különösen szelleme? Mert beszélni mi nagyon jól tudunk ám, tisztelt ün-nepi közönség, de hogy tettekkel mikor fogjuk bebizonyítani, hogy dicső apáink szellemében dolgozunk is a hazáért, az még mindig a jövő titka.

Addig semmiesetre sem, míg a közélet te-rén önzés, hiúság és önérdékajhászás vezetnek bennünket. Addig nem, míg egymást lenézzük, egymást megvetjük, és egymás véleményét nem tiszteljük, míg felfelé meghunyászkodók, lefelé pedig hajthatatlanok, sőt gögősek leszünk. Addig nem, míg édes hazánkat Kossuth Lajos példájára nem fogjuk önzetlenül szolgálni. Legyen lelkünk, szívünk lelkesedéssel teljes Magyaror-szágnak egy szebb, boldogabb jövője iránt. De ne legyen ez a lelkesedés csak futó számaláng, hanem egyenesen kimondom, tisztelt ünnepi közönség, párosuljon szenvedéllyel, ha kell, mert csakis ilyen lelkesedés adja az igazi nemzeti erőt. Adja Isten, hogy ez a jövőben úgy legyen és akkor a magyar nép ismét nagy és dicső legyen. Éljen a haza!

M.-Czernyáról Apátfalvára és a közetkező új al-dozárokat: Baán Józsefet Szeged-Felsővárosra, Pakos Manó M.-Czernyára, végül Kleitsch Mátyást Battonyára.

— Kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter Szabó Miklós nagybecskereki pénzügyi szám-tisztet számellenőrré nevezte ki.

— Csekonics Endre gróf ünnepiése. Cseko-nics Endre gróf v. b. t. tanácsos, az Első Ma-gyar Általános Biztosító Társaság elnöke most érte meg huszonötödik évfordulóját annak, hogy az intézet kormányzótestületébe tagul megválasz-tott. A magyar biztosító-társaság örömmel ragadta meg ez alkalmat páratlan népszerűségű, nagybecsűt elnökének ünnepelésére. A társulat egész kormányzótestülete összegyűlt tegnap dél-előtt a társasági palota dísztermében, mely a lépcsőházzal együtt délszaki növényekkel volt gasdagon felékesítve. Csekonics Endre gróf elnö-köt elsőnek a választmány nevében Bánffy György gróf v. b. t. tanácsos, választmányi tag üdvözölte ékes beszéddel. Azután Ormódy Vil-mos vezérigazgató kimerítően móltatta az ünne-pelt elnök érájának a társaságra nézve igen nagy jelentőségét, üzletstatistikai adatokkal mutatván ki, hogy Csekonics Endre grófnak a társaság ügyei-ben való közreműködése óta a társaság a kül-és belterjes fejlődés biztos útján örülést haladt előre, a miben az elnök bölcsességének és példa-szerű buzgókodásának rendkívül nagy része volt. Harkányi Frigyes báró mint igazgatóügyi el-nök s mint a társaság kormányzótestületében a legrégebb tag, ki már az alapításban is résztvett, Hajós József pedig, mint a felügyelő-bizottság elnöke, a testület nevében lelkes szónoklatokkal ünnepelték a társaság nagyérdemű elnökét. Végül a társaság tisztikara testületileg jelent meg s élén Szende Károly aligazgató tolmácsolta a mély tisztelet és ragaszkodás érzelmeit, melylyel a tisztviselők viseltetnek a társaság legmagasabb méltóságát betöltő elnöke iránt. Csekonics Endre gróf minden üdvözítő beszédre szíves, szeretetreméltó köszönő beszéddel válaszolt és szünni nem akaró színtel, lelkes ováció központja volt. Az Első Magyar Általános Biztosító Társaság a teg-napi nap emlékére elkészítette Strobl tanárral Csekonics Endre gróf márvány mellszobrát is, mely e kitűnő művésznak legsikerültebb alkotásai közé tartozik.

— Tavasz fegyvergyakorlatok a 7-ik had-test területén. A hetedik hadtesthez tartozó gyalogos tartalékosok és póttartalékosok május 22-től június 3-ig, továbbá június 5-től 17-ig tartják fegyvergyakorlataikat. A 61-ik és 101-ik gyalogezredék tartalékosai, minthogy ezen ezredék a hadtest területén kívül vannak elhelyezve, az összes fegyvergyakorlatokat a hadtest területén levő egyik zászlóaljnal fogják teljesíteni, mely akkora munkát okoz és akkora időt vesz igénybe, hogy ezen ezredéknél április 7-től 19-ig, azután május 8-tól 20-ig tartanak a fegyvergyakorlatok részint Temesváron, részint Bekéscsabán.

A vadászoknál, akik Aradon végzik a fegyver-gyakorlatot, május 8-tól 20-ig, továbbá május 22-től június 3-ig és június 5-től 17-ig lesz a fegyvergyakorlat.

A tábortüzerésnél május 8-tól 20-ig, illetve május 22-től június 3-ig mennek végbe a gyakorlatok.

A szegedi hidász zászlóaljnal ugyanez május 1-től 13-ig fog megtartani.

A temesvári szekerészek április 1-től 13-ig és április 17-től 29-ig gyakorlatoznak.

Az egészségügyi csapatok Temesváron május 1-től 23-ig tartják gyakorlataikat.

— Halálozások. Návay Lajos, néhsi Eötvös József báró veje, kit Torontálmegyében is elő-nyösen ismernek, mint Makórol jelentük, ott 63 éves korában meghalt.

Hoffmann Béla Zoltánka nevű kis fia március hó 15-én 8 hónapos korában Módoson meghalt. A kis halottat ma temették el az ottani izraelita temetőben.

— Nemzetközi állatorvosi kongresszus Bu-dapestben. A nyolcadik nemzetközi állatorvosi kongresszust az idén tudvalevőleg Budapestben fogják megtartani, még pedig ez év szeptember hó 3-tól 9-ig bezárólag. A kongresszus, amelyre Nagybecskerek város polgármesterét is meghívták, a szorosán vett állategészségügyi kérdéseken ki-vül, amelyek mint gyakorlatilag legfontosabbak, az eddigi kongresszusokon tárgyalattak, több tu-dományos és gyakorlatilag is fontos élettani és kórtani kérdést is tűzött ki tárgyalásra. Az egyes felmerülő kérdések három szakosztályban fognak tárgyalni, még pedig oly módon, hogy az állategészségügyi kérdések együttes ülésen, az élet- és kórtani szakosztályba tartozók pedig

szakosztályi üléseken kerülnek tárgyalásra. A kongresszus nemzetközi jellegére való tekintettel az előadások és tárgyalások magyar, német, francia és angol nyelven fognak folyni. Rendes tagokul a külföldi kormányok és hatóságok kiküldöttei, továbbá az egyetemek, állatorvosi és gazdasági főiskolák, egészségügyi intézetek állatorvosi és gazdasági egyesületek kiküldöttei, végül állatorvosok és orvosok iratkozhatnak be, mint rendkívüli tagok pedig gazdászok és gyógyszerészek vehetnek részt. A tagsági díj 20 korona, hölgyek díja pedig 10 korona. Tagságért való jelentkezések és a kongresszusra vonatkozó kérdések a kongresszus főtitkárságához (Budapest, VII. Rottenbiller-utca 23.) intézendők.

— **A Jarkováci vásár.** Jarkovácson, mint a községi előjáróság tudatja, április 7., 8. és 9-én lesz az országos vásár.

Színház

* **A megnyitói előadás.** Polgár Károly színtársulata tegnap este nyitotta meg a nagybecskereki tavaszi színi évadot. Március 15-ike lévén, az igazgató díszelőadást rendezett, a melyre igen jól választotta meg Kemechey hazafias darabját „Az emigránst”. Az előadást bevezetőleg a zenekar precíz játékkal előadta Rück Károly karnagy szép ünnepi nyitányát, majd Sik Rezső nagy tetszés mellett elszavalta Balla Miklós „Kossuth” című költeményét. Utána a színtársulat „A nemzet ébredése” címmel színes és hatásos allegoriát mutatott be, a mely a Himnusz eléneklésével zárult. Az ünnepi bevezető után következett a darab s mindjárt örömmel konstatáljuk, hogy a társulat a pompás, összefüggő és gördülékeny előadással újból megnyerte a közönség tetszését, a melyvel tavaly is kísérte Polgárék minden előadását. Használóképpen csak elismeréssel szólhatunk az egyes szereplőkről is. Polgár Károly, aki Mr. Brown, az emigrans Ráskyt adta, drámai erővel játszott s valóban művészi alakítást nyújtott. Kedves jelenség volt Polgárné a meggyefőnök német leányának szerepében, a melyet bájosan és finoman játszott meg. Barna Jolán Rásky Margitja a legjava drámai alakítások közül való. Játéka csupa mélység és tűz s mióta utoljára láttuk, a fiatal művésznő ismét nagy lépéssel haladt előre. Szathmáry Lajos járási főnöke, valóságos kabinet alak volt, ugyisintén Hatvani Ede Börcsök Gyurija is. Művészi játékot nyújtott Molnár Vilma mint Ráskyné s igen jó volt Sik Rezső, Borsodi Ferenc, Dejtéri Antal, Gózon, Kiss Pista és a többiek is. A közönség élénk tetszéssel fogadta a szereplők játékát s Polgár és Barna Jolánt nyílt színen is megtapsolta. Általában az előadás méltó volt az ünnepi hangulathoz s művészi színvonala annak emeléséhez nagyban hozzájárult. (S—s.)

* **A cigánybáró.** Ma este a színházban Straus és Jókai örökszép operettje „A cigánybáró” kerül színre. A darabban a főbb szerepeket Polgár, Gergely Giza, Molnár Vilma, Gózon, Sik Rezső, H. Lévy Berta, Szathmáryné, Hunfi és Hatvani játsszák.

Színház után menjünk a „Róza” kávéházba, hol Mojsze Milán, jeles primásunk zenekarával hangversenyez. — Friss konyha! Kitűnő buffet, jegeskávé, parifait-k. Cukráz-különlegességek. Szolid kiszolgálás.

TÁVIRATOK

A helyzet.

Derschatta indítványa.

Budapest, március 16. (A „Torontál” ered. táv.) A politikai köröket élénken foglalkoztatta ma Derschatta beszéde, amelyet ismert indítványának indoklásául mondott s a függetlenségi pártban dr. Stranszky beszédét meleg kommentárokkal kísérték. Egyébként március 15-ének ünneplése a válságban pihenő-pontot jelentett, a képviselők nagy része vidéken időzött és részt vett az ünneplésekben, amely az idén meghaladja a szokásos méreteket.

Andrássy gróf kihallgatása.

Budapest, március 16. (A „Torontál” ered. táv.) Bécsből jelentik, Andrássy Gyula gróf, akit csütörtökre vártak Bécsbe, nem fog megjelenni ő felsége előtt. Egyelőre politikusok nem járulnak a király elé.

Tisza István gróf a királynál.

Budapest, március 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, Tisza István gróf miniszterelnök ma reggel 7 órakor odaérkezett s a magyar házba szállt. A miniszterelnök délután 1 órakor hosszabb magánkihallgatáson volt a királynál. Hír szerint a miniszterelnök Andrássy Gyula gróf meghívását tanácsolta a királynak.

Tanácskezesok.

Budapest, március 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ma délelőtt Darányi Ignác, Kossuth Ferenc és Bánffy Dezső báró hosszabb ideig tanácskoztak Andrássy Gyula grófnál.

A kettős mandátumok.

Budapest, március 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház elnöki irodájában ma bejelentették, hogy Barabás váci, Lukács győri és Graenzstein soproni mandátumáról lemond.

A szatmári püspök halála.

Budapest, március 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Szatmárról jelentik, Meszlény Gyula püspököt az eddigi megállapítások szerint szombaton temetik el.

Schulek Vilmos temetése

Budapest, március 16. (A „Torontál” eredeti táv.) Dr. Schulek Vilmost, az elhunyt kiváló egyetemi professzust ma délután temették el nagy részvét mellett. A gyászszertartás a tudomány-egyetem központi épületének előcsarnokában volt s innen vitték az elhunytat a kerepesi-úti temetőbe, ahol örök nyugalomra helyezték.

Az orosz forrongás.

Budapest, március 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Varsói jelentés szerint a lublini kormányzósgásban nagy parasztzavargások vannak. A Varsóban időző földbirtokosokat táviratilag visszahívták birtokaikra.

Budapest, március 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) A londoni Times értesülése szerint a legutóbbi oroszországi sorozásra az ujoncok csak az erőszaknak engedve jelentkeztek a bizottságok előtt.

Budapest, március 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Boroszlóból sürgönyzik, a cár sokszor órákig eszméletlenül fekszik és senkit sem bocsát magához. A cárt heves fejfájások gyötrik és sürgősen jelentkező minisztereinek azt üzeni ki, hogy nem törődik velük. Zsirkov herceg közlekedési miniszternek legutóbb sikerült bejutni hozzá, de alig kezdett beszélni, a cár közbevágott, hogy hagyjon neki békét ostoba fecsegéseivel.

Budapest, március 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szentpétervárról sürgönyzik: A Bristol-szállóban legutóbb történt dinamitrobbanás az özvegy cárnénak volt szánva, a kinek második Sándor cár requiemjére a szálló mellett kellett volna elhaladnia. Az özvegy cárné utja azonban elmaradt s így megmenekült. A cári család nagy rettegésben van s míg a helyzet tart, nem hagyja el Carskoje-Szelót.

Orosz-japán háború.

Budapest, március 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Londonból sürgönyzik: A Daily Telegraph-nak Mandzsourszágból kapott jelentései szerint Kuropatkin serege majdnem teljesen elpusztult. Az oroszok eddigi vesztesége 300 000 ember. Kuropatkin azzal vádolják, hogy elmulasztotta arról gondoskodni, hogy kellő élelmiszert, fegyvert és municiót szállítson Karbiaba.

Budapest, március 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) A párisi Journal hadi tudósítójától Niucsvangból azt a távirati közlést veszi, hogy Mukdenben a japánok fogságába került. Jól bánnak vele és

reményli, hogy nemsokára szabadon bocsátják.

Budapest, március 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Sanghaiból táviratozzák, a japánok bevették Tienlinget.

A budapesti törvényszék gyújtogatói.

Budapest, március 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az esküdtszék Horváth Antal és Babóczky Istvánt, kiket azzal vádoltak, hogy a budapesti irattart felgyújtották, ma felmentette.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1905. március 16.

A készruüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	Kilós	100 kilogr. ára		Kilós	100 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig		kor-tól	kor-ig
Tiszavidéki új	76	—	—	80	19.90	20.20
Pestvidéki új	76	—	—	80	19.80	20.10
Bánsági új	76	—	—	80	19.95	20.15
Bácskai új	76	19.55	19.75	80	—	—
Rozs elsőrendű					15.15	15.35
„ másodrendű					15.05	15.15
Árpa takarmány					14.60	15.10
„ égetni való					14.35	14.60
„ sörfőzésre való					0. —	0. —
Zab					14.85	15.25
Tengeri bánsági					16.20	16.40
„ másnemű					—	—
Repce káposzta					—	—
„ bánsági					—	—
Köles					0. —	0. —

Határidő-üzlet.

Budapest, március 16. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tözsdén az árak kisebb nagyobb mértékben emelkedtek. Déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (áprilisra)	9.63	—
Buza (októberre)	8.48	—
Tengeri májusra)	7.71	—
Zab (áprilisra)	7.15	—
Rozs (áprilisra)	7.72	—

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Nagybecskerek, csütörtök, március hó 16-án:

A CIGÁNYBÁRÓ.

Személyek:

Zsupán Kálmán	—	—	—	—	Polgár Károly
Arzéna, leánya	—	—	—	—	Gergely Gizella
Mirabella, Arzéna nevelője	—	—	—	—	Molnár Vilma
Ottokár, Mirabella fia	—	—	—	—	Gózon Gyula
Carnero gróf, királyi biztos	—	—	—	—	Sik Rezső
Cipra, cigányasszony	—	—	—	—	Szathmáryné
Saffi, cigányasszony	—	—	—	—	H. Lévy Berta
Barinkai Sándor	—	—	—	—	Hunfi Imre
Gábor, diák	—	—	—	—	Hatvani E.

Kezdeté 8 órakor.

Holnap, péntek, március hó 17-én:

Erény utjai.

Francia vigj.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1904. október hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:
Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.
Pancsováról: délután 5 óra 55 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 4 óra 35 perc
Szegedről: (motorkocsi) 9 óra 23 perc.
Budapest—Nagykikindáról: este 3 óra 47 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:
Zombolyáról, Verseczről, Alibánáról és Temesvárról este 7 óra 15 p.
Módszról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 8 óra 28 p.
Pancsováról: reggel 8 óra 27 p.
Zombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 28 p. este 8 óra 55 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:
Zombolya, Temesvár, Verseczre: délután 4 óra 45 p.
Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; délután 6 óra 20 p.
Szeged—Budapestre: d. a. 11 óra 12 p.; este 6 óra 40 p.
Szegedre: (motorkocsi) d. u. 12 óra 53 p.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 8 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:
Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibánára: reggel 8 óra 35 p.
Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 58 p.; délután 5 óra 10 p.
Módszra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 38 p.

GAZDASÁGI FELSZERELÉS ELADÁS.

Birtokom eladása folytán az összes gazdasági felszerelésem, továbbá egy 5 éves mén, lovak és csikók, ca 800 q. kévékbe kötött hereszéna fog önkéntes árverés útján 1905. évi március hó 20-án délelőtt 9 órakor Padén eladatni.

280-6.4

REINER DÁVID.

5. számhoz kp. ül. 1905.

292-2.1

11.3-4/1905. számhoz.

29-2.1

Hirdetmény.

Az országgyűlési képviselő választására jogosított polgárok 1906. évre érvényesül birandó névjegyzékének kiigazítása végett kiküldött összeíró küldöttség működését folyó évi március hó 20-án délután 3 órakor a városház nagytermében kezdi meg és munkáját folyó évi április hó 10-ig befejezni tartozik.

A küldöttség üléseit az említett helyen naponként délután 3-6 óráig tartja, mely ülések nyilvánosak.

Ez azzal tételik közhírré, hogy a küldöttség előtt jogainak érvényesítése végett a választásra jogosított Nagybecskerek városi polgárok személyesen is megjelenhetnek.

Együttal felhivatnak a közhatóságok, intézetek, miszerint a választásra jogosított személyzetüknek névjegyzékét az évi fizetés, életkor és lakhely pontos kitétele mellett folyó évi március hó 30. napjáig alólírt központi választmányi elnökhöz, vagy pedig közvetlenül az összeíró küldöttség elnökéhez, Végh Károly urhoz, betérjeszteni sziveskedjenek.

Kelt Nagybecskereken, 1905. évi március hó 12-én.

Dr. Perisics Zoltán,

polgármester,
mint a közp. választmány elnöke.

Mattanovich György,

v. jegyző,
mint a közp. választmány jegyzője.

Nagybecskerek r. t. város polgármesterétől.

26-2. kig. szám. 1905.

295-1.1

Árverési hirdetmény.

A Sárity-féle szőlőnél levő bégai kompátjáró használati jogának bérbeadása céljából Nagybecskerek r. t. város tanácsa 1905. évi március hó 29-én d. e. 9 órakor a városi II. tanácsnoki irodában árverést tart.

Az árverési feltételek ugyanazon irodában a hivatalos órák alatt betekintheők.

Nagybecskerek, 1905. évi március hó 10. napján.

Dr. Perisics Zoltán,
polgármester.

Kutfurómester.

Mélykutak,

alkalmas helyen 298-3.1

ártézi kutaknak

furására is ajánlkozik. Elvállal ezentul minden szivattyuk felállítását

MIHI JÁNOS,

városi kutmester

Nagybecskerek,

Temesvári-utca, 1482.

Pályázat.

A polgárosított magyar határőrvidék tanulmányi alapjából rendszeresített ösztöndíjjelölések közül az 1904/1905. tanév kezdetétől betöltendő két egyenként 240 (kétszáznegyven) lóronás állomás, polgári, földműves, középipar, iparművészet és felsőkereskedelmi iskolai tanulók részére.

Ezen ösztöndíjra első sorban a polgárosított magyar határőrvidék kötelekébe tartozott szegénysorsu szülők gyermekei, másodsorban pedig azon szegénysorsu tanulók tarthatnak igényt, kik a polgárosított magyar határőrvidéki községek valamelyikének illetőségéhez tartoznak, az említett tanintézetek valamelyikének tanulói s ott jeles, vagy legalább jó előmenetelt s jó erkölcsi magaviseletet tanusítanak.

Pályázók kötelesek a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszterhez címzett magyarnyelvű kérvényeiket felszerelni a mult tanévben nyert iskolai bizonyítványval, szegénységüket, jelen tanévi tanulmányukat s azon körülményt tanusító hatósági bizonyítványval, hogy szüleik a polgárosított magyar határőrvidéken községi illetőséggel bírnak.

Oly folyamodók, kiknek szülei egykor a magyar határőrvidék kötelekébe tartoztak, különösen figyelmeztetnek, hogy ezen körülményt hitelesen igazolni el nem mulasztásuk.

A kérvények legkésőbb 1905. évi április hó 1-ig azon tanintézet igazgatóságához nyújtandók be, melynél folyamodók tanulmányaikat folytatják.

A nem magyar nyelvű mellekletek hiteles magyar fordítással látandók el, elkészve benyújtott vagy hiányosan felszerelt folyamodványok figyelembe nem vehetők.

Budapest, 1905. évi február hó 19-én.

A m. kir. vallás- és közokt. minisztertől.

HIRDETÉSEK

FELVÉTEK A

„TORONTÁL“

KIADÓHIVATALÁBAN.

A felsőtorontáli ármentesítő és belvízszabályozó-társulat igazgatójától.

3141. ig. ex szám. 1905.

297-1.1

Hirdetmény.

Az alapszabályok 41. §-a értelmében tudatom az érdekeltség tagjaival, hogy az 1904. évi társulati számadások felülvizsgálatára megválasztott számvizsgáló-bizottság folyó évi március hó 21-én d. e. 9 órakor kezdi meg működését Nagyikindán a társulati székházban.

Nagyikinda, 1905. évi március hó 15-én.

Hauser,
társ. igazgató.

Nagybecskerek r. t. város polgármesterétől.

2687. ki. szám. 1905.

293-1.1

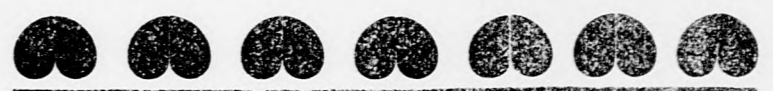
Árverési hirdetmény.

A városház épületében levő 12 üzlet-helyiség egyenkénti bérbeadása tekintetéből Nagybecskerek r. t. város tanácsa 1905. évi március hó 28-án d. e. 9 órakor a városi II. tanácsnoki irodában árverést tart.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt ugyanazon irodában betekintheők.

Nagybecskerek, 1905. évi március hó 10-én.

Dr. Perisics Zoltán,
polgármester.

264-x.3

Egy

négy kisebb szobából

és mellékhelyiségekből álló

udvari lakás

május hó elsejével kiadó.

Bővebbet e lap kiadóhivatalában vagy Arany János-utca 4. sz. a. (Amerika városrész).

Nagybecskerek r. t. város polgármesterétől.

3388. ki. szám. 1905.

291-1.1

Árlejtési hirdetmény.

A városi előfogati szolgálmány bérbeadása céljából Nagybecskerek r. t. város tanácsa 1905. évi március hó 27-én délelőtt 9 órakor a városi II-ik tanácsnoki irodában szóbeli árlejtést tart, melynek feltételei ugyanazon irodában a hivatalos órák alatt betekintheők.

Nagybecskerek, 1905. évi március hó 9. napján.

Dr. Perisics Zoltán,
polgármester.

Legfinomabb
hazai
CSONTLEVÉLPAPIR

a
RIGLER-féle

Adria, Emke

(177-10.6)

és

Szent István korona

Kapható minden modern
alakban a papirkereskedé-
sekben.